

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในขั้นตอนกระบวนการการทำวิจัยเรื่อง ระเบียบการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนกระบวนการ ดังนี้

- 1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 4) การจัดกระทำข้อมูล
- 5) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานที่มีบทบาทโดยตรงต่อหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำนวน 4,187 คน จำแนกตามสถานภาพเป็น 4 กลุ่มดังนี้

1.1 กลุ่มที่ 1 ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีประชากรทั้งสิ้นจำนวน 2,137 คน

1.2 กลุ่มที่ 2 ผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีประชากรทั้งสิ้นจำนวน 194 คน

1.3 กลุ่มที่ 3 ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีประชากรทั้งสิ้น จำนวน 194 คน

1.4 กลุ่มที่ 4 กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่คัดเลือกเป็นตัวแทนจากชุมชน มี ประชากรทั้งสิ้นจำนวน 1,662 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยผู้วิจัยได้กลุ่มตัวอย่างมาโดยการสุ่มตามจำนวนที่กำหนดตามตารางของเครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan) ซึ่งได้

กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 360 คน จำแนกเป็นรายกลุ่มตามสถานภาพ ดังนี้

2.1 ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่ดำรงตำแหน่งในปีการศึกษา 2548 จำนวน 182 คน

2.2 ผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่ดำรงตำแหน่งในปีการศึกษา 2548 จำนวน 18 คน

2.3 ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่ดำรงตำแหน่งในปีการศึกษา 2548 จำนวน 18 คน

2.4 กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่คัดเลือกเป็นตัวแทนจากชุมชน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่ดำรงตำแหน่งในปีการศึกษา 2548 จำนวน 142 คน

ตารางที่ 1 รายละเอียดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มที่	ชื่อกลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	ครูผู้สอน	2,137	182
2	ผู้อำนวยการสถานศึกษา	194	18
3	ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	194	18
4	กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากชุมชน	1,662	142
รวม		4,187	360

ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกเจาะจงเอาโรงเรียนในอำเภอต่างๆ ทั่วทั้งเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เพื่อส่งแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลโดยตั้งเกณฑ์ในการเลือกโรงเรียนเป็นแหล่งข้อมูลไว้ดังนี้

1. เป็นโรงเรียนที่มีครูผู้สอนครบชั้นเรียน
2. ผู้อำนวยการโรงเรียนดำรงตำแหน่งในโรงเรียนนั้นติดต่อกันเป็นเวลานานไม่น้อยกว่า 2 ปี

ตารางที่ 2 พื้นที่เก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง

พื้นที่เก็บข้อมูล อำเภอ	กลุ่มตัวอย่างที่อยู่โรงเรียนเดียวกัน						กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ต่างโรงเรียน		
	จำนวน (โรง)	คู่ (โรง)	ครู (คน)	ผอ. ร.ร.	ประ ชาน	กพฐ. (คน)	คู่ (โรง)	ครู (คน)	กพฐ. (คน)
ท่าคันโท	32	3	18	3	3	18	4	16	6
หนองกุงศรี	44	4	24	4	4	24	4	16	8
ห้วยเม็ก	34	3	18	3	3	18	3	12	8
ยางตลาด	72	7	42	7	7	42	8	24	8
ฆ้องชัย	12	1	6	1	1	6	2	6	4
รวม	194	18	108	18	18	108	21	74	34

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นเองตามตัวชี้วัดคุณธรรมภิบาลของสถาบันพระปกเกล้าฯ ออกแบบให้มี 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถามความเห็นจากการปฏิบัติงาน ตอนที่ 3 สอบถามความเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

1.1 ศึกษาหลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานตามหลักคุณธรรมภิบาลโดยยึดแนวทางตัวชี้วัดของสถาบันพระปกเกล้าฯ ศึกษาขอบข่ายของการบริหารงาน โรงเรียนนิตินุกูล และศึกษาถึงกรอบบทบาทอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของโรงเรียน และของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสร้างเครื่องมือและวางแผนการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

1.2 ออกแบบจัดทำแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ปฏิบัติงานตามหลักคุณธรรมภิบาล ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่าระดับการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมภิบาลใน

โรงเรียน มีข้อประเด็นที่ตามจำนวน 75 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาล

1.3 นำเสนอเครื่องมือเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอรับคำชี้แนะและช่วยตรวจสอบความเที่ยงตรงด้าน โครงสร้าง ความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาและความถูกต้องเหมาะสมของภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามและในระหว่างดำเนินการ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปขอรับคำปรึกษาจากคณะผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ดังรายนามต่อไปนี้

1.3.1 นายวันชาติ บัวสิงห์ สม.ม. (การบริหารการศึกษา) รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านโครงสร้าง (Construct Validity)

1.3.2 นายสุรพงษ์ ภูโถกล้า กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการโรงเรียนสมเด็จพระพิทยาคม อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นผู้ตรวจสอบความความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity)

1.3.3 นางสาวนิตยากร บุญเรือง กศ.ม. (การวิจัยทางการศึกษา) อาจารย์มหาวิทยาลัยนครพนม อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม เป็นผู้ให้คำแนะนำด้านการหาคุณภาพของเครื่องมือ และการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

1.4 นำแบบสอบถามกลับมาแก้ไข พร้อมนำไปทดลอง (Try Out) ใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 30 คน ในโรงเรียนที่ไม่กำหนดให้เป็นกลุ่มตัวอย่าง 5 โรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนหนองแวงเอราวัณ อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

1.5 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach alpha coefficient) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{K}{k-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right)$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ
	K	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	$\sum s_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ

$$s_r^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ	X	แทน	ผลรวมของคะแนนของผู้ตอบแบบสอบถาม จากคนที่ 1 ถึงคนสุดท้าย
	N	แทน	จำนวนของผู้ตอบแบบสอบถาม
	s_r^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมให้ได้ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

2. จัดทำแบบสอบถาม

หลังการสร้างและทดสอบเครื่องมือตามขั้นตอนต่างๆ แล้วได้จัดทำเป็นแบบสอบถาม
ฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการศึกษาวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากผู้วิจัยได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย ให้ดำเนินการศึกษาวิจัยในหัวข้อ
ระดับ การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กาฬสินธุ์ เขต 2 เรียบร้อยแล้ว ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. รับหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ไปยัง
โรงเรียนในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
2. ส่งหนังสือเรื่องขอความอนุเคราะห์ การเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พร้อมเจ้าหน้าที่ถึง โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 39 โรงเรียน
โดยฝากส่งผ่านระบบการส่งเอกสารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เพื่อขอ
ความอนุเคราะห์โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างเมื่อตอบแบบสอบถามเสร็จแล้วให้นำส่งแบบสอบถาม
คืนที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยส่งลงล็อกเกอร์ของโรงเรียนห้วยยางดง
วิทยา
3. ประสานขอรับแบบสอบถามคืน จากเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เพื่อนำไปทำการรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป
4. ส่งหนังสือขอบคุณถึงโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบ และ

จัดส่งแบบสอบถามคืน

การจัดกระทำกับข้อมูล

หลังจากเก็บแบบสอบถามคืนมาแล้วจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม คัดเลือกเอาเฉพาะแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ที่สุด โดยจัดแยกแบบสอบถามเป็นหมวดหมู่ตามตัวแปรที่ศึกษา

2. ตรวจสอบให้คะแนนเป็นรายชื่อในแบบสอบถามแต่ละฉบับ ดังนี้

2.1 รวบรวมคำตอบในแบบสอบถามในตอนที่ 3 (ข้อเสนอแนะ) ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงบรรยาย เพื่อสรุปโดยการวิเคราะห์เนื้อหาในการเสนอแนะ เพื่อนำมาสรุปเป็นผลการวิจัยต่อไป

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับคะแนนที่ได้จากแบบสอบถาม โดยแปรความหมายของค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และจัดอันดับระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์ต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ความหมายของระดับการปฏิบัติ
4.51 - 5.00	ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
2.51 - 3.50	ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.50	ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

1.1 ค่าเฉลี่ย ใช้สัญลักษณ์ \bar{X}

1.2 ค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้ตัวย่อ S.D.

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

ทดสอบสมมติฐานจากตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว เมื่อวิเคราะห์แล้วพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการเปรียบเทียบรายคู่เพื่อหาว่ามีคู่ใดบ้างที่แตกต่างกันด้วยวิธี Scheffe'